

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2004

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2004

N:o 422—426

SISÄLLYS

| N:o | | Sivu |
|-----|---|------|
| 422 | Valtioneuvoston asetus Kökarin entisen luotsiaseman siirtämisestä Ahvenanmaan maakunnalle | 1233 |
| 423 | Valtioneuvoston asetus Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta | 1234 |
| 424 | Valtioneuvoston asetus opintotukiasetuksen muuttamisesta | 1235 |
| 425 | Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta | 1237 |
| 426 | Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta | 1239 |

N:o 422

Valtioneuvoston asetus

Kökarin entisen luotsiaseman siirtämisestä Ahvenanmaan maakunnalle

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään 16 päivänä elokuuta 1991 annetun Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 78 §:n 2 momentin nojalla:

1 §
Ahvenanmaan maakunnalle siirretään Kökarin kunnan Karlbyssä sijaitseva Kökarin entinen luotsiasema. Luotsiasema käsittää kiinteistöt RN:o 318-404-1-1, RN:o 318-404-2-3 ja RN:o 318-404-2-4 luotsimökkeineen.

Kiinteistöjen pinta-ala on yhteensä 0,33 hehtaaria.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

Lainsäädäntöneuvos *Sten Palmgren*

N:o 423

Valtioneuvoston asetus

Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiovarainministeriön esittelystä, säädetään Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 16 päivänä huhtikuuta 2004 annetun lain (274/2004) 2 §:n nojalla:

1 §
Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaan-

saattamisesta annettu laki (274/2004) tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2004.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

Hallitusneuvos,
lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajanen

Valtion- ja hallituksen päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätös 2003/223/EY, EYVL N:o L 83, 1.4.2003, s. 66—68

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:o 62/2004)

N:o 424

Valtioneuvoston asetus
opintotukiasetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, *kumotaan* 8 päivänä huhtikuuta 1994 annetun opintotukiasetuksen (260/1994) 1, 3, 7, 8, 12, 14, 20, 20 a, 23 ja 24 §, sekä *muutetaan* 4, 10, 11, 13, 19 ja 30 § seuraavasti:

4 §

Korkeakouluopiskelijan opintojen riittävän edistymisen arvioiminen

Opiskelijan opintojen katsotaan edistyvän siten, että hän voi suorittaa tutkinnon kyseisiä opintoja varten vahvistetussa tukiajassa, kun yliopisto-opiskelijalla on hänen tutkintoonsa kuuluvia opintosuorituksia keskimäärin vähintään kolme opintoviikkoa tukikuukautta kohti ja ammattikorkeakouluopiskelijalla keskimäärin vähintään neljä opintoviikkoa tukikuukautta kohti. Opintotuki voidaan kuitenkin myöntää tai tuen maksamista jatkaa, kun yliopisto-opiskelijalla on hänen suorittamaansa tutkintoon kuuluvia opintosuorituksia keskimäärin 2,7 opintoviikkoa ja ammattikorkeakouluopiskelijalla keskimäärin 3,2 opintoviikkoa tukikuukautta kohti.

Vaikka opintosuorituksia koko edeltävältä opiskeluajalta on edellä 1 momentissa mainittua vähemmän, opintotuki voidaan myöntää tai tuen maksamista jatkaa, jos yliopisto-opiskelijalla on arviointia edeltävän lukuvuoden tukikuukausien ajalta vähintään keskimäärin 2,7 opintoviikkoa ja ammattikorkeakouluopiskelijalla vähintään keskimäärin 3,2 opintoviikkoa opintosuorituksia tukikuukautta kohti.

Opintojen edistymistä ei kuitenkaan pidetä riittävänä, vaikka 1 momentissa säädetyt

edellytykset täyttyvät, jos opiskelijalla ei ole edellisenä lukuvuotena suorituksia lainkaan tai niitä on suhteessa käytettyihin tukikuukausiin erityisen vähän.

Kun opintotuki on lakkautettu riittämättömän opintojen edistymisen perusteella, opiskelijalle voidaan myöntää opintotuki, kun hänellä on opintotuen lakkauttamisen jälkeen uusia opintosuorituksia siten, että hänellä on edellytykset suoriutua opinnoistaan opintotukilain 5 b §:ssä edellytetyllä tavalla.

10 §

Sopimus tehtävien hoitamisesta

Opintotukilain 9 a §:n 4 momentissa tarkoitettussa Kansaneläkelaitoksen ja korkeakoulun välisessä sopimuksessa tulee laissa mainittujen asioiden lisäksi sopia ainakin seuraavista asioista:

- 1) sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen osallistuvien henkilöiden koulutus ja ohjaus sekä
- 2) sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen.

11 §

Opintotukilautakunnan jäsenten palkkiot

Korkeakoulu päättää opintotukilautakun-

nan jäsenelle, sihteerille ja asiantuntijalle suoritettavasta kokouspalkkiosta. Päivärahan ja matkakustannusten korvausten osalta sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

13 §

Asumislisän määrä maissa, joissa vuokrataso on alhainen

Asumislisän kuukausimäärä on Bulgariassa, Romaniassa ja Sloveniassa 58,87 euroa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Tsekissä, Ukrainassa, Valko-Venäjällä, Venäjällä ja Virossa 75,68 euroa sekä Slovakiassa ja Unkarissa 109,32 euroa.

Jos opiskelija esittää selvityksen siitä, että häneltä perittävä kuukausivuokra on edellä mainittua määrää korkeampi, asumislisänä maksetaan vuokran määrä kuitenkin enintään 180,80 euroa kuukaudessa.

19 §

Opintorahan ja asumislisän maksupäivä

Opintoraha ja asumislisä maksetaan kunkin

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Kulttuuriministeri *Tanja Karpela*

kalenterikuukauden neljäntenä päivänä tai sitä seuraavana pankkipäivänä. Takautuvat etuuserät voidaan kuitenkin maksaa myös muuna pankkipäivänä.

30 §

Neuvottelukunnan kustannukset ja palkkiot

Neuvottelukunnan kustannukset maksetaan valtion varoista. Opetusministeriö päättää puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenen, asiantuntijoiden ja sihteerin kokouspalkkioista. Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004. Ennen asetuksen voimaantuloa suoritettujen opintojen edistymisen riittävyyttä arvioitaessa sovelletaan ennen asetuksen voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Tällä asetuksella kumotaan 26 päivänä lokakuuta 2001 annettu opetusministeriön asetus opintotuen asumislisän määrästä alhaisen vuokratason maissa (931/2001).

Neuvotteleva virkamies Leena Koskinen

N:o 425

Valtioneuvoston asetus**lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 10 päivänä tammikuuta 1997 annetun lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) 7, 11 ja 15 §:n nojalla, sellaisina kuin niistä on 7 § laissa 346/2004:

1 §

Koulumatkatuen laskuttaminen

Koulutuksen järjestäjän ja matkalipun myyjän on toimitettava Kansaneläkelaitokselle koulumatkatukea koskeva henkilöittäin eritelty lasku kalenterikuukausittain jälkikäteen seuraavan kuukauden kymmenenteen päivään mennessä. Koulumatkatuki maksetaan tällöin viimeistään laskun saapumiskauden 24 päivänä tai sitä seuraavana pankkipäivänä.

2 §

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus palauttaa liikaa maksettu tuki

Koulutuksen järjestäjä on velvollinen palauttamaan liikaa saamansa koulumatkatuen Kansaneläkelaitokselle. Kansaneläkelaitos voi kuitenkin luopua liikaa maksetun koulumatkatuen perimisestä, jos sen määrä on vähäinen.

3 §

Sopimus matkalipun myyjän kanssa

Kansaneläkelaitoksen ja matkalipun myyjän välisessä sopimuksessa tulee sopia ainakin seuraavista asioista:

- 1) osapuolten tehtävät;
- 2) tehtävien hoidon toiminnalliset edellytykset;
- 3) riita-asioiden ratkaisumenettely;
- 4) sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen.

4 §

Opintotukiasetuksen säännösten soveltaminen

Opintotukiasetuksen (260/1994) maksupäivää koskevia säännöksiä noudatetaan soveltuvin osin silloin, kun koulumatkatuki maksetaan opiskelijalle itselleen.

5 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Kulttuuriministeri *Tanja Karpela*

Tällä asetuksella kumotaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annettu asetus (293/1997).

Neuvotteleva virkamies Leena Koskinen

N:o 426

Valtioneuvoston asetus**rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä,

kumotaan rakennustyön turvallisuudesta 23 päivänä kesäkuuta 1994 annetun valtioneuvoston päätöksen (629/1994) 38 a ja 45 §, niistä 38 a § sellaisena kuin se on valtioneuvoston päätöksessä 427/1999,

muutetaan 2, 4, 5, 7, 8, 10 §, 12 §:n 4 momentti, 16—18 ja 20 §, 21 §:n 3 momentti, 22 §, 6 luvun otsikko, 24, 25, 28 ja 38—42 § ja 38 §:n pykälän edellä oleva väliotsikko sekä *lisätään* päätökseen uusi 3 a, 16 a, 23 a, 25 a, 25 b ja 25 c § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *yhteisellä rakennustyömaalla* työpaikkaa, jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai korvausta vastaan työskentelevä itsenäinen työnsuorittaja;

2) *rakennuttajalla* henkilöä tai organisaatiota, joka ryhtyy rakennushankkeeseen taikka muuta joka ohjaa tai valvoo rakennushanketta;

3) *päätoteuttajalla* rakennuttajan nimeämää pääurakoitsijaa tai pääasiallista määräysvaltaa käyttävää työnantajaa taikka sellaisen puuttuessa rakennuttajaa itseään; sekä

4) *itsenäisellä työnsuorittajalla* urakkaa, aliurakkaa, hankintaa tai muuta sellaista työsuoritusta tarkoittavan sopimuksen perusteella, työsopimusta lukuun ottamatta, työtä tekevää henkilöä, jolla ei kyseessä olevalla työmaalla ole palveluksessaan työntekijöitä.

3 a §

Yleisten velvollisuuksien jakautuminen

Työnantajan on huolehdittava työntekijöidensä turvallisuudesta ja terveydestä rakennustyössä.

Rakennuttajan on nimettävä yhteiselle rakennustyömaalle päätoteuttaja, kun rakennushanke vaatii asiantuntemusta toimintojen yhteensovittamisessa, työmaan yleissuunnittelussa ja työmaan yleisen turvallisuuden toteuttamisessa. Kun yhteiselle rakennustyömaalle ei ole nimetty päätoteuttajaa, vastaa rakennuttaja myös päätoteuttajalle kuuluvista velvollisuuksista.

Rakennuttajan on huolehdittava, että tämän nimeämällä päätoteuttajalla on asiantuntemus ja tosiasialliset toimivaltuudet huolehtia työturvallisuuslain (738/2002) 51 §:ssä tarkoitetuista velvoitteista.

Yhteisellä rakennustyömaalla on samanaikaisesti tai peräkkäin eri rakennuttamistehtäviä toteuttavien yhteistoiminnassa sovittava

rakennuttamistehtävänsä siten, että työturvallisuusvelvoitteet tulevat toteutetuiksi koko rakennustyömaata koskien. Tästä yhteensovittamisesta aiheutuvat toimenpiteet on toteutettava rakennuttajan tai päätoteuttajan toimesta siten kuin työturvallisuuslain 51 §:ssä ja 52 §:ssä säädetään.

Suunnittelijan velvoitteista säädetään erikseen.

4 §

Turvallisuuden huomioon ottaminen rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa

Rakennuttajan on huolehdittava, että rakennushanketta valmisteltaessa arkkitehtonisessa, rakennusteknisessä ja teknisten järjestelmien suunnittelussa sekä rakennushankkeen toteuttamisen järjestelyihin liittyvässä suunnittelussa otetaan huomioon rakennustyön toteuttaminen siten, että työ voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta haittaa työntekijöiden terveydelle.

Rakennuttajan on huolehdittava, että toiminnan luonne, työmaan koko sekä töihin ja työvaiheisiin liittyvien vaarojen ja haittojen ennaltaehkäisy otetaan huomioon myös suunniteltaessa töiden ja työvaiheiden ajoitusta ja kestoja sekä niiden yhteensovittamista.

5 §

Turvallisuuden huomioon ottaminen rakentamisen valmistelussa

Rakennuttajan on laadittava rakennushankkeen vaativuus huomioon ottaen rakennustyön suunnittelua ja valmistelua varten turvallisuusasiakirja, jossa on:

1) selvittävä ja esitettävä rakennushankkeen ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät sekä rakennushankkeen toteuttamiseen liittyvät työturvallisuutta ja työterveyttä koskevat tiedot; tällöin on selvittävä ja tunnistettava myös vaara- ja haittatekijät, jotka koskevat liitteessä 2 tarkoitettuja töitä;

2) selvittävä ja esitettävä menettelytapaohjeet, joiden mukaista toimintaa työturvallisuutta ja työterveyttä koskevissa asioissa rakennuttaja edellyttää rakennushankkeen eri osapuolilta; sekä

3) otettava huomioon työmaahan liittyvä teollinen tai muu siihen rinnastettava toiminta.

Valmisteltaessa rakentamisen toteutusta erillisinä urakoina rakennuttajan on määritettävä kirjallisesti eri urakoitsijoiden töiden ja työvaiheiden yhteensovittamisen säännöt työntekijöiden ja muiden työmaalla työskentelevien turvallisuuden varmistamiseksi.

Muutokset 1 momentissa esitettyihin turvallisuusasiakirjan tietoihin on selvittävä ja esitettävä sekä pidettävä tiedot muutenkin ajan tasalla.

Rakennuttajan on varmistettava, että 1 momentissa tarkoitetut turvallisuusasiakirjan tiedot välitetään suunnittelijoille ja päätoteuttajalle sekä että tiedot, suunnitelmat ja niistä johtuvat turvallisuustoimenpiteet käsitellään yhteistyössä ennen rakennustyön alkua.

Jos rakennuttajalla ei ole suunnittelusta huolehtimiseen, turvallisuusasiakirjan laadintaan tai yhteensovittamisen sääntöjen laadintaan sekä niiden toteuttamisen valvontaan riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolista asiantuntijaa. Tällöin rakennuttajan on varmistuttava, että asiantuntijalla on riittävä pätevyys ja muut edellytykset tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen.

7 §

Rakennustöiden turvallisuussuunnittelu

Päätoteuttajan on ennen rakennustyön aloittamista suunniteltava eri töiden ja työvaiheiden tekeminen sekä niiden ajoitus siten, että työt ja työvaiheet voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta vaaraa työmaalla työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville. Tällöin päätoteuttajan on riittävän järjestelmällisesti selvittävä ja tunnistettava työtehtävistä, työolosuhteista ja työympäristöstä aiheutuvat rakennustyön yleiset vaara- ja haittatekijät ja poistettava ne asianmukaisin toimenpitein sekä milloin niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työmaalla työskentelevien ja muille työn vaikutuspiirissä olevien turvallisuudelle ja terveydelle.

Päätoteuttajan on otettava huomioon suunnittelussa myös turvallisuustoimenpiteet, jotka koskevat liitteessä 2 tarkoitettuja erityisiä turvallisuus- ja terveysvaaroja sisältäviä töitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ainakin:

- 1) työmaan järjestelyyn eri rakennusvaiheissa;
- 2) räjäytys-, louhinta- ja kaivuutöihin;
- 3) maapohjan kantavuuteen ja kaivantojen tuentaan;
- 4) rakennustyön aikaiseen sähköistykseen ja valaistukseen;
- 5) työmaaliikenteeseen ja kulkuteihin;
- 6) työmenetelmiin;
- 7) koneiden ja laitteiden käyttöön;
- 8) nostotöihin ja siirtoihin;
- 9) putoamissuojauksen toteuttamiseen;
- 10) työ- ja tukitelineisiin;
- 11) elementtien, muottien ja muiden suurten rakenteiden asennukseen;
- 12) purkutöihin.

Suunnitelmat on tehtävä keskeisiltä osiltaan kirjallisessa tai muuten todennettavissa olevassa muodossa. Suunnitelmat on tarkistettava olosuhteiden muuttuessa, ja ne on muutenkin pidettävä ajan tasalla.

8 §

Rakennustyömaa-alueen käytön suunnittelu

Päätoteuttajan on ennen rakennustyön aloittamista suunniteltava rakennustyömaa-alueen käyttö. Tällöin päätoteuttajan on riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työmaa-alueen järjestelyyn, toteutukseen ja käyttöön liittyvät vaara- ja haittatekijät ja poistettava ne asianmukaisin toimenpitein sekä milloin niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työmaalla työskentelevien ja muille työn vaikutuspiirissä olevien turvallisuudelle ja terveydelle.

Rakennustyömaa-alueen käytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota ainakin seuraaviin:

- 1) toimisto-, henkilöstö- ja varastotilojen määrään ja sijaintiin;
- 2) koneiden ja laitteiden sijoitukseen;
- 3) kaivuu- ja täyttömassojen sijoitukseen;
- 4) rakennustarvikkeiden ja -aineiden lastaus-, purkaus- ja varastointipaikkojen sijoitukseen;
- 5) työmaaliikenteeseen sekä sen ja yleisen liikenteen liittymiskohtiin;

6) kulku-, nousu- ja kuljetusteihin sekä niiden kunnossapitoon;

7) työmaan järjestykseen ja siisteyteen;

8) jätteiden keräämiseen, säilyttämiseen, poistamiseen ja hävittämiseen; ja

9) palontorjuntaan siten, että tapaturman vaara, terveyden haitta ja palon vaara ovat työmaalla mahdollisimman vähäiset.

Rakennustyömaa-alueen käytön suunnittelun keskeiset osat on esitettävä työmaasuunnitelmana, tarvittaessa rakennusvaiheittain. Suunnitelmat on tarkistettava olosuhteiden muuttuessa, ja ne on muutenkin pidettävä ajan tasalla.

10 §

Rakennustyön toteutus

Päätoteuttajan on toteutettava seuraavat velvoitteet:

1) täytäntöönpanna ja seurata 7 ja 8 §:ssä edellytetystä suunnittelusta johtuvat toimenpiteet;

2) pitää ajan tasalla 7 ja 8 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien antamien tietojen pohjalta yhteisellä rakennustyömaalla;

3) huolehtia työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien tehtäväjaosta ja yhteistoiminnasta työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä uhkaavien vaarojen estämisessä ja mahdollisista vaaroista tiedottamisessa yhteisellä rakennustyömaalla;

4) ilmoittaa tarvittaessa töiden, työvaiheiden ja olosuhteiden muutoksista rakennuttajalle, jos työtä ei voida suorittaa rakennuttajan edellyttämien suunnitelmien mukaisesti; sekä

5) ottaa huomioon vaara- ja haittatekijöiden ennaltaehkäisyn teknisten suunnitelmien ja toteuttamisen järjestelyihin liittyvien suunnitelmien toteuttamisessa, jotka koskevat samanaikaisesti tai peräkkäin toteutettavia töitä ja työvaiheita sekä niiden ajoitusta, kestoja ja toteutustapaa.

Työnantajan ja itsenäisen työnsuorittajan on noudatettava päätoteuttajan antamia yhteistä rakennustyömaata koskevia turvallisuusohjeita. Päätoteuttajan, työnantajan ja itsenäisen työnsuorittajan on kunkin osaltaan ja yhteistyössä huolehdittava turvallisuuteen

vaikuttavien tietojen antamisesta ja tiedon kulusta yhteisellä rakennustyömaalla.

Päätoteuttajan on varmistettava tarpeellisin toimenpitein, että sillä on tiedossaan työmaalla työskentelevät työntekijät ja itsenäiset työsuorittajat ja että perehdyttämistä varten on tarpeelliset tiedot. Työnantajien on annettava työntekijöistä ja itsenäisten työsuorittajien omalta osaltaan tarpeelliset tiedot työmaalla työskentelystä päätoteuttajan tietoon.

Työnantajien on päätoteuttajan antamien ohjeiden mukaan annettava tarpeelliset tiedot jäljempänä 11—15 §:ssä tarkoitetuista tarkastuksista päätoteuttajan tietoon.

12 §

Käyttöönottotarkastus

Sen lisäksi, mitä nosturien tarkastuksista säädetään työssä käytettävien koneiden ja muiden työvälineiden hankinnasta, turvallisuudesta käytöstä ja tarkastamisesta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (856/1998), on nostolaitteet ja -apuvälineet tarkastettava työpaikalla ennen niiden käyttöönottoa.

16 §

Työmaan sisäisen liikenteen järjestäminen sekä purkaus-, lastaus- ja varastointipaikat

Liikennejärjestelyjä, kuten ajoteitä, kulkuteitä ja muita liikennepaikkoja toteutettaessa, on otettava huomioon 8 §:ssä tarkoitettu työmaasuunnitelma.

Ajotiet sekä purkaus-, lastaus- ja varastointipaikat on tehtävä kestävästi liikenteestä ja nostureista aiheutuvat kuormitukset. Ajotiet on järjestettävä siten, että ne eivät tarpeettomasti risteä työmaan kulkuteiden kanssa. Liikennerajoitukset on osoitettava liikennemerkeillä.

Rakennustarvikkeiden purkaus-, lastaus- ja varastointipaikat on sijoitettava siten, että elementtejä, muotteja ja rakennustarvikkeita ei nosteta työntekijöiden ylitse.

Tarvittaessa ajoneuvoliikennettä varten tarkoitettujen ajoteiden välittömään läheisyyteen on järjestettävä erilliset kulkutiet jalankulkijoita varten.

Jalankulkijoille ja tavaraliikenteelle tarkoitettuja kulkuteitä järjestettäessä on otettava huomioon käyttäjien määrä ja toiminnan luonne. Ajoneuvoliikenteelle tarkoitettuja ajotiet on järjestettävä siten, että näkemät ovat riittävät.

Työskenneltäessä yleisen liikenteen parissa, kuten katu- ja tiealueella, on huolehdittava työkohteen havaittavuudesta muun muassa liikenteen ohjauksella, liikennemerkeillä, turvalaitteilla ja valaistuksella.

16 a §

Valaistus

Rakennustyömaalla sekä erityisesti kulkuteillä on oltava riittävä ja sopiva yleis- ja paikallisvalaistus. Suuria ja äkillisiä valaistuseroja sekä häikäisyä on vältettävä. Valaisimet tulee asentaa siten, että ne eivät aiheuta vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle.

Kohteissa, joissa työntekijät ovat yleisvalaistuksen joutuessa epäkuuntoon erityisen alttiina vaaralle, on huolehdittava riittävästä varavalaistuksesta.

Sellaisissa maa- ja vesirakennustöissä, kuten tunnelin louhinnassa, sekä muissa vastaavissa töissä, joissa ei voida kohtuudella vaatia järjestettäväksi muuta valaistusta, saa I momentin estämättä käyttää työkoneen omaa tai työntekijän mukanaan kuljettamaa valaistusvälinettä.

17 §

Palo- ja räjähdysvaara

Rakennustyömaa ja rakennustyö tulee järjestää siten, että tulipalon vaara on mahdollisimman vähäinen. Työjätteet ja muut työn kannalta tarpeettomat rakennustarvikkeet ja aineet, jotka voivat syttyä, on poistettava.

Rakennustyömaalla on oltava asianmukaiset palonsammutus- ja palohälytysvälineet sekä turvallisuuskilvet. Tarvittaessa rakennustyömaalla on oltava palonhävitys- ja palonhävityslaitteet. Alkusammutuskaluston on oltava helposti käyttöön otettavissa. Edellä 9 §:ssä tarkoitettujen vastuuhenkilöiden on huolehdittava, että työmaalla on riittävä määrä alkusammutukseen perehdytettyjä henkilöitä.

Palonsammutus- ja palohälytysvälineiden sekä palonhavaitsemislaitteiden tarvetta ja riittävyyttä arvioitaessa on työturvallisuuslain 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla selvítettävä vaarat ja arvioitava niiden merkitys.

Käsiteltäessä ja säilytettäessä sellaisia aineita, joista muodostuu räjähdysnomaisesti syttyvää kaasua tai pölyä, on erityisesti huolehdittava riittävästä suojatoimenpiteistä, kuten tuuletuksesta ja tulen käsittelyn kieltämisestä, tai muulla tavalla jatkuvasti pidettävä huolta siitä, että palon ja räjähdysvaara on mahdollisimman vähäinen.

Työntekijöiden varoittaminen tulipalon johdosta tulee järjestää siten, että hälytys havaitaan tehokkaasti vaara-alueilla ja että samalla voidaan todeta, keitä hälytys koskee.

Työntekijöille on annettava tarpeelliset suojeluohjeet tulenkäsittelystä, palonvaaraa aiheuttavasta työskentelystä, palo- tai räjähdysvaarallisten aineiden käsittelemisestä ja säilyttämisestä, hätäilmoituksesta, palo- ja pelastustoimen hälyttämisestä, palo-ovien sulkemisesta ja nopeasta poistumisesta tarvittaessa ja muista tulipalon varalta tai sen sattuessa vallitsevien olosuhteiden mukaan varteen otettavista toimenpiteistä.

18 §

Poistumis- ja pelastautumistiet

Vaaratilanteissa työntekijöiden on voitava poistua nopeasti ja mahdollisimman turvallisesti kaikista työpisteistä. Poistumis- ja pelastautumisreitit on pidettävä esteettöminä ja niiden on johdettava turvalliselle alueelle mahdollisimman suoraan. Uloskäytävien ja kulkureittien ovien tulee olla hätätilanteessa helposti avattavia.

Hätätilanteissa käytettävät uloskäytävät ja kulkureitit on tarvittaessa osoitettava asianmukaisin merkinnöin.

20 §

Työhygieeniset haittatekijät

Rakennustyössä on käytettävä sellaisia koneita ja laitteita, joiden melupäästöistä tai muista fysikaalisista haittatekijöistä johtuvat vaarat ja haitat ovat mahdollisimman vähäi-

set. Työntekijä on suojattava kemiallisilta ja fysikaalisilta vaara- haittatekijöiltä ensi sijassa koneisiin, työvälineisiin, työmenetelmiin ja työympäristöön kohdistuvilla toimenpiteillä.

Ennen kuin kaivossa, tunnelissa, säiliössä tai siihen verrattavassa tilassa aloitetaan työskentely, on varmistettava, että ilman happipitoisuus on riittävä ja ettei ilman epäpuhtauspitoisuus nouse työntekijää vahingoittavaan määrään. Ilman happi- ja epäpuhtauspitoisuudet on tarvittaessa mitattava. Tarvittaessa on työtila tuuletettava.

Kemiallisten tekijöiden aiheuttamien vaarojen ehkäisemiseksi sekä pölyntorjunnassa on käytettävä riittävän tehokkaita paikallispoistolaitteita. Tarvittaessa on osastoitava työtilat ja käytettävä paine-eron toteuttavaa ilmastointijärjestelmää ja paine-eron aikaansaavia laitteita. Jos käytetään koneellisia paikallispoistolaitteita, ne on pidettävä toimintakunnossa. Laitteiden on toimittava niin, että työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle ei aiheudu haittaa tai vaaraa. Jos työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden kannalta on tarpeellista, on paikallispoistolaitteet varustettava valvontajärjestelmällä, joka ilmoittaa toimintahäiriöistä.

21 §

Henkilönsuojainten tarve rakennustyössä

Käytettäessä valjastyypistä turvavyötä köysineen on käytettävä itsetoimivalla pituuden säätimellä varustettua varmistusköyttä, jos köyden pituutta joudutaan jatkuvasti säätämään.

22 §

Ensiapu ja pelastusvälineet

Rakennustyössä on oltava tarvittavat ensiapuvälineet ja tarpeellinen määrä ensiavun antamiseen perehdytettyjä henkilöitä. Ensiapuun tarkoitettu tila tulee sijoittaa siten, että siihen voidaan tarvittaessa helposti päästä paarien kanssa.

Ensiapuvälineiden riittävyys ja ominaisuudet sekä niiden säilytyspaikka on järjestettävä

tapaturman tai sairastumisen varalta sekä seurattava niiden asianmukaisuutta. Säilytyspaikat on merkittävä niin kuin työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden käytöstä annetussa valtioneuvoston päätöksessä (976/1994) säädetään.

Työkohde on työolosuhteiden niin edellyttäessä varustettava tarpeellisilla hälytys-, hengenpelastus- ja pelastautumislaitteilla ja -välineillä. Työpaikassa, jossa on veden varaan joutumisen johdosta hengen tai terveyden vaara, tulee sopivassa paikassa olla aina saatavissa pelastautumisvälineet. Työntekijöille on annettava tarpeelliset ohjeet näiden laitteiden ja välineiden käytöstä samoin kuin hukkumis- tai muun vaaran varalta.

Erityisiä tapaturmavaaroja sisältävässä työssä on työntekijällä oltava tarvittavan ensiavun nopean saamisen varmistamiseksi näkö- tai kuuloyhteys toiseen henkilöön joko jatkuvasti tai säännöllisesti toistuvien lyhyin väliajoin. Yhteydenpito voidaan järjestää myös viestintälaitteita käyttäen.

Ensiapuvalmiuden järjestämisessä on otettava huomioon työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä selvitettyt ensiapuvalmiuden vaatimukset.

23 a §

Asuintilat

Työnantajan työntekijöiden käyttöön työpaikalla tai sen läheisyydessä mahdollisesti varaamien asuintilojen terveydellisistä vaatimuksista säädetään erikseen.

6 luku

Työskentelytasot, kulkutiet ja telineet

24 §

Työskentelytasot

Rakennustyössä on valittava sellaiset työskentelytasot, jotka ovat siinä työssä ja niissä olosuhteissa mahdollisimman tarkoituksenmukaiset ja sopivat turvallisuuden varmistamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Työskentelytasojen mitoituksen on vastattava työn luonnetta ja siihen kohdistuvia

rasituksia sekä mahdollistettava työskentely ja liikkuminen turvallisesti.

Työtason leveyden on oltava tarkoitettuun työhön riittävä. Työtason leveydessä on otettava huomioon myös tavarain sijainti, ominaisuudet ja kuljetus.

Työskentelytasoilla ja telineillä työskenneltäessä on toteutettava tarvittavat turvallisuusmenpiteet siten, että sääolot eivät vaaranna työntekijöiden työturvallisuutta. Sääoloista johtuvia työn vaaroja työturvallisuuslain 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla selvitettäessä ja niiden merkitystä arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti suuri tuulennopeus, työtä vaikeuttava lumi- ja vesisade sekä työskentelyalustan jäätyminen.

25 §

Kulkutiet

Kaikille työskentelypaikoille on järjestettävä riittävästi turvallisia, tarkoituksenmukaisia, helposti käytettäviä, soveltuvia ja tarvittaessa selvästi merkittyjä kulkuteitä. Kulkutiet, lattiat, portaat, käytävät ja vastaavat on pidettävä sellaisessa kunnossa, että liukastumis-, kompastumis- ja putoamisvaara on mahdollisimman vähäinen.

Työskentelykohteisiin tulee järjestää turvallinen kulku ottaen huomioon muun muassa kulkukertojen tiheys, työskentelypaikan korkeus ja työskentelyn kesto.

Portaat ja kulkutiet on tehtävä vähintään 0,6 metriä leveiksi. Kuljetussiltojen leveyden on oltava vähintään 1,0 metriä. Jos tikkaita käytetään, on niiden käyttö suunniteltava asianmukaisesti. Nojatikkaita ei saa käyttää työalustana. Nojatikkaita saadaan käyttää vain tilapäisinä kulkuteinä, nostoapuvälineiden kiinnittämiseen ja irrottamiseen sekä muihin vastaaviin lyhytaikaisiin, kertaluontoisiin töihin. Nojatikkaiden pituus saa olla enintään 6 metriä.

Rakenteista ulkonevat teräkset, pultit ja muut tapaturman vaaraa aiheuttavat esineet on katkaistava, suojattava tai taivutettava.

Läpinäkyvään oveen, seinään tai vastaavaan rakenteeseen on kiinnitettävä havaittavuutta parantava tarkoituksenmukainen merkintä.

25 a §

Työtelineet

Työntekijöille on järjestettävä tarpeelliset työ- ja suojatelineet kaikissa sellaisissa töissä, joita ei voida muuten turvallisesti tehdä.

Telineet on suunniteltava ja rakennettava siten, että niillä on riittävä lujuus, jäykkyys ja seisontavakavuus kaikissa pystytys- ja purkuvaiheissa sekä telineen käytön aikana. Telineet on perustettava siten, ettei haitallisia painumia ja siirtymiä synny. Telineissä on oltava asianmukaiset ja turvalliset työtasot ja kulkutiet.

Telineen lujuus osoitetaan riittäväksi standardien, elementtelineiden käyttöohjeiden tai muiden vastaavien asiakirjojen sisältämien kokonais- tai osaratkaisujen perusteella. Mikäli näitä kokonais- tai osaratkaisuja ei käytetä, on oltava asiantuntijan laatimat telineiden ja kulkurakenteiden lujuuslaskelmat ja piirustukset. Telineet ja niihin liittyvät laitteet on asennettava ja niitä käytettävä suunnitelmien mukaisesti.

Telineiden suurin sallittu kuorma on ilmoitettava telineitä käyttäville sopivalla tavalla esimerkiksi telinekortilla tai kuormakilvellä.

25 b §

Telineen pystytys, purkaminen ja muutostyö

Telinettä saa pystyttää, purkaa ja muuttaa vain pätevän henkilön johdolla sellainen työntekijä, jolle on annettu suunniteltuihin tehtäviin liittyvä ja erityisiä vaaroja koskeva erityisopastus ja ohjeet, joihin tulee sisältyä tiedot ainakin seuraavista seikoista:

- 1) telineiden pystyttämisen, purkamisen ja muuttamisen osaaminen suunnitelman mukaisesti;
- 2) turvallisuus telineen pystytyksen, purkamisen tai muuttamisen aikana;
- 3) toimenpiteet henkilöiden tai esineiden putoamisvaaran ehkäisemiseksi;
- 4) telineiden turvallisuutta heikentäviin sääolosuhteiden muutoksiin liittyvät turvatoimet;
- 5) sallitut kuormitukset;
- 6) muut pystytykseen, purkamiseen tai muuttamiseen liittyvät mahdolliset vaarat.

Työtä johtavalla henkilöllä ja asianomaisilla työntekijöillä on oltava valmistajan tai maahantuojan ohjeet sekä tarvittaessa rakennesuunnitelma ja käyttösuunnitelma, joista säädetään työtelineiden ja putoamisen estävien suojarakenteiden käytöstä rakennustyössä annetussa sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä (156/1998).

Pystytettäessä, purettaessa tai muutettaessa telinettä tai sen osaa on se merkittävä kielto- ja varoitusmerkein, ja pääsy vaaralliselle alueelle on suljettava asianmukaisin estein.

25 c §

Putoamisen estävät suojarakenteet ja -laitteet

Putoamisen estävien suojarakenteiden ja -laitteiden, kuten esimerkiksi suojakaiteiden, on oltava suojausvaikutukseltaan mahdollisimman yhtenäisiä.

Jos työn tekeminen edellyttää, että yleisesti vaikuttava putoamisen estävä suojarakenne tai -laite väliaikaisesti poistetaan, on käytettävä muita korvaavia suojatoimia. Työtä ei saa suorittaa ennen kuin nämä suojatoimet on toteutettu. Yleisesti vaikuttava putoamisen estävä suojarakenne tai -laite on palautettava paikalleen heti sen jälkeen, kun kyseinen työ on päättynyt tai keskeytynyt.

28 §

Erityismääräykset köysien varassa työskentelyssä ja liikkumisessa

Rakennustyössä työskentelytasoina ja kulkureitteinä tulee käyttää kiinteitä työtasoja, telineitä, henkilönostolaitteita, koneellisesti nostettavia työskentelytasoja tai muita vastaavia työtasoja. Köysien varassa ei saa liikkua ja työskennellä tavanomaisessa rakennustyössä. Ainoastaan poikkeavissa olosuhteissa köysien varassa saa liikkua ja työskennellä, jos edellä mainittujen, turvallisempien työskentelytasojen ja kulkureittien käyttö ei ole mahdollista ja jos työn vaarojen selvittäminen ja arviointi osoittaa, että työ voidaan tehdä turvallisesti. Vaarojen arviointi on tehtävä kirjallisessa muodossa ja se on esitettävä päätoteuttajalle.

Köysien varassa liikkumiseen ja työsken-

telyyn on laadittava suunnitelma kirjallisesti ottaen huomioon ainakin seuraavat vaatimukset, joita on noudatettava myös työn suorittamisessa:

1) järjestelmässä on oltava vähintään kaksi erikseen kiinnitettyä köyttä, joista toista käytetään nousemiseen, laskemiseen ja tukena (*työköysi*) ja toista varmistusvälineenä (*varmistusköysi*);

2) työntekijöillä on oltava asianmukaiset turvalajit, joita heidän on käytettävä, ja heidän on oltava valjaiden avulla kytkettyinä varmistusköyteen;

3) työköydessä on oltava turvamekanismit nousemista ja laskeutumista varten sekä itsestään lukittuva mekanismi, jolla estetään työntekijän putoaminen myös siinä tapauksessa, että hän menettää liikkeidensä hallinnan; varmistusköyden on oltava varustettu liikkuvalla putoamisenestolaitteella, joka liikkuu työntekijän mukana;

4) työntekijän käyttämät työvälineet ja muut tarvikkeet on kiinnitettävä työntekijän turvalajaisiin tai ne on kiinnitettävä jollakin muulla sopivalla tavalla;

5) työsuunnitelmien mukaista toteuttamista on seurattava; työtä on valvottava asianmukaisesti, jotta työntekijä voidaan hätätilanteessa välittömästi pelastaa;

6) työntekijälle on annettava työskentelyn edellyttämä asianmukainen erityinen opastus ja ohjeet, joihin sisältyvät erityisesti tiedot pelastusmenetelmistä; lisäksi on varmistettava, että työ osataan ohjeiden ja kirjallisten suunnitelmien mukaisesti; ja

7) yhteydenpito eri henkilöiden kesken on toteutettava asianmukaisesti.

Työtä saa tehdä vain siihen pätevä ja henkilökohtaisten edellytystensä puolesta työhön soveltuva työntekijä tai tällaisen työntekijän välittömässä valvonnassa muu työntekijä.

Työnantajan tulee valvoa käytettävien työvälineiden kuntoa tarkoitukseen soveltuvin keinoin.

B. Elementtirakentaminen ja muottityöt

38 §

Elementtirakentaminen

Elementtirakentamisen työturvallisuudesta

säädetään elementtirakentamisen työturvallisuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (578/2003).

39 §

Muottityöt

Muottityön eri vaiheet on suunniteltava, kun käytetään muotteja, jotka painonsa tai kokonsa vuoksi edellyttävät nostoapuvälineiden käyttöä. Suunnitelmassa on esitettävä turvallisuustoimenpiteet ainakin muottien käsittelyyn, varastointiin, nostoihin, muottien tuentaan ja työnaikaiseen vakavuuteen sekä putoamisvaaran torjuntaan. Muottien painot ja nostokohdat on merkittävä selkeästi. Suunnitelmassa on otettava huomioon muotin valmistajan tai maahantuojan ohjeet.

Korkeiden muottien ja tukitelineiden asennustyössä on suunniteltava putoamissuojaus sekä huolehdittava putoamissuojauksen toimenpiteistä ja turvallisista nousu- ja kulkuteistä.

40 §

Työntekijän ammattitaito, opetus ja ohjaus muottityössä

Työnantajan on huolehdittava ennen töiden alkua, että muottien asentajalla on niiden oikeaan käsittelyyn ja asennustyön eri vaiheiden tekemiseen riittävä ammattitaito.

Työntekijälle on tarvittaessa selvitettävä työturvallisuutta koskevien määräysten ja ohjeiden sisältö ja annettava muutakin työn ja työolosuhteiden edellyttämää työnopastusta ja -ohjausta. Ennen uusien muottityyppien asentamista on työntekijälle selvitettävä työmenetelmät ja työnkulku, niihin liittyvät vaarat ja vaarojen torjuntatoimenpiteet.

41 §

Muottien käsittely, nostot ja asennus

Siirrettävän muotin lujuuden, tuennan ja muiden ominaisuuksien on oltava sellaiset, etteivät muotit aiheuta vaaraa kuljetuksen, kuormasta purkamisen, varastoinnin, nostojen

ja asennuksen aikana. Kuormituksen epätasainen jakaantuminen sekä käytettävä nostotapa on muottia nostettaessa otettava huomioon.

Muottien varastoinnissa, nostoissa ja asennuksessa on otettava huomioon myös edellä 7 ja 8 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat. Muottien varastoinnissa on niiden vakavuuteen kiinnitettävä erityistä huomiota. Vakavuuteen vaikuttavat tuulen paine, jään ja roudan sulamisesta tai sateesta aiheutuva maan pehmeneminen tai liikkuminen, maan kuivuminen, alustan vaakasuoruus ja liikenteen rasitukset. Lastaus- ja purkaustyön yhteydessä on erityisesti otettava huomioon lastaus- ja purkauspaikan sopivuus, varastointialustan ja -telineiden työturvallisuus sekä töiden oikea suoritusjärjestys.

Suurta, painavaa järjestelmämuottikalustoa ja tukitelineitä nostettaessa ja asennettaessa

on noudatettava valmistajan tai maahantuojan ohjeita.

42 §

Muottien tuenta

Muotit on tuettava siten, etteivät ne kaadu tai putoa siirrettävien taakkojen tai tuulen paineen johdosta. Tuilla on oltava riittävä lujuus ja vakavuus.

Käytettäessä seinämuotin tuentaan tukijalkaa on sen lujuuden oltava riittävä huomioon ottaen muotin paino sekä tuulen paine ja muut kaatavat voimat. Tukijalkojen lisäksi on muottien tuentaan käytettävä tarvittaessa riittävää ankkurointia.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2004.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Ylitarkastaja Toivo Niskanen

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 422—426, 2 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2004

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904